

Alzheimer-Architecture

Henri Snel is architect en interieurarchitect, adviseur voor verschillende zorginstellingen, hoofd van de afdeling Inter-Architecture aan de Gerrit Rietveld Academie en doet onderzoek naar Alzheimer en architectuur.

Henri Snel

Alzheimer-Architecture

Interview met Henri Snel, oprichter en eigenaar van onderzoeksbureau Alzheimer-Architecture

Wat betekent Evidence Based Design voor jou?

Ik werk vooral met Alzheimer-patiënten. Om de toekomst van deze doelgroep vorm te geven, zijn naast de specialistische kennis van zorgprofessionals ook wetenschappelijke kennis, creativiteit, experiment, observerend vermogen en empathie nodig om gezamenlijk te zoeken naar betere en toekomstgerichte, ruimtelijke oplossingen. De ambitie is om samen met deze professionals van alle kanten van het spectrum met elkaar tot integrale, toekomstgerichte oplossingen te komen. Een zoektocht van binnenuit naar de belevingswereld van mensen met dementie in hun omgeving en de effecten

daarvan op het fysieke en emotionele leven wordt naar mijn mening van doorslaggevende betekenis om de leefomstandigheden te verbeteren. De laatste jaren werk ik vaak samen met studenten, de ontwerpers van de toekomst, wetenschappers en zorginstanties. De nadruk daarbij ligt op het verkrijgen van inzicht in het gedrag van de mensen en de ziekte.

Wat is het meest succesvolle voorbeeld van EBD uit je eigen praktijk?

Een goed voorbeeld is het werk van een van mijn afstudeerders. Zij heeft kennis over het effect van muziek op mensen met dementie vertaald in een muziekbank die in verschillende verpleeghuizen met succes is getest. Een van mijn (andere) recente activiteiten is het project Hacking Healthcare. In dit interdisciplinaire studieprogramma van de UVA en de

Gerrit Rietveld Academie werkten studenten geneeskunde, psychologie en sociale wetenschappen samen met Inter-Architecture in opdracht van zorgorganisaties in interdisciplinaire teams samen om huidige en toekomstige problemen in de zorg aan te pakken. Hier zijn hele goede resultaten uit gekomen, die binnenkort in een boek worden gepresenteerd. Het grootste succes vind ik het effect van deze aanpak op de manier van samenwerken tussen disciplines. De wetenschappers én de ontwerpers leren allebei om op een andere manier te kijken naar de opgave. Ze hebben een nieuwe taal geleerd om met elkaar te communiceren.

Hoe belangrijk is EBD voor het aantonen van de toegevoegde waarde van architectuur?

Opdrachtgevers willen niet alleen weten of iets rood of groen moet zijn, maar vooral weten waarom dat zo is. Alleen al daarom moet je wetenschappelijke bagage hebben. Maar Evidence Based ontwerpen betekent niet het klakkeloos toepassen van kennis. Als je alle kennis letterlijk neemt, gaat het mis, bijvoorbeeld omdat verschillende kennisbronnen elkaar tegenspreken. Je moet als ontwerper dus ook een actieve, onderzoekende houding hebben. Dat betekent experimenteren, testen en vooral blijven evalueren. Daarnaast vind ik dat je alleen maar voor deze doelgroep kunt ontwerpen, als je gedurende een langere periode in een zorginstelling voor dementerenden werkt. Gewoon echt in de gaarkeuken kijken hoe het werkt.

Kleven er nadelen aan EBD?

Een groot probleem is de betrouwbaarheid van de beschikbare informatie. Daar zou meer aandacht voor moeten komen en daar moet je alert

op zijn. Daarom is het belangrijk om de effecten te evalueren en te delen met anderen. Zo kunnen we door de tijd heen tot steeds betrouwbaarder informatie komen.

Leidt EBD tot nieuwe verdienmodellen?

Ik zie niet in hoe je als architect een voorsprong zou moeten of willen hebben door Evidence Based te ontwerpen. Als je naar de dokter gaat, verwacht je ook dat je het beste advies krijgt. Daar moet je vanuit kunnen gaan. Zeker over onderwerpen als Healing Environment is inmiddels zoveel kennis voorhanden dat je er als opdrachtgever vanuit moet kunnen gaan dat die kennis wordt gebruikt. Daar hoeft je niet extra voor te beloven. Ik denk ook dat bij opgaven in de zorg de maatschappelijke belangen groter zijn dan het bedrijfsbelang. Daarom vind ik dat alle kennis 'open source' moet zijn.

Wat is het advies voor andere bureaus die zich willen richten op EBD?

Evidence Based ontwerpen betekent dat je uit je comfortzone moet stappen. Je moet je echt willen verdiepen in andere disciplines. Dat kost tijd. En je moet durven om je eigen methoden overboord te gooien. Het belangrijkste is om op een open manier de dialoog met elkaar aan te gaan. Dat betekent veel vragen in plaats van direct de discussie aan te gaan. Elkaar leren begrijpen is essentieel om te kunnen innoveren.

Uit onderzoek blijkt dat luisteren naar muziek helpt om sociale vaardigheden en de emotionele toestand te verbeteren, en gedragsproblemen te verminderen. Sandy Bruns ontwierp voor haar Braziliaanse dementerende oma een stoel met geïntegreerde speakers. Voor haar afstuderen aan de Gerrit Rietveld Academie ontwierp ze een muziekbank die in verschillende verpleeghuizen met succes is getest. Foto Sandy Bruns